

MEMDUH, MEMDUH GÜNGÖR (d. 1952)*

Âşık, fabrika işçisi

Tuğçe ERDAL

Anahtar Kelimeler: Memduh, Âşık Edebiyatı, Çayıralan, Yozgat, 20. Yüzyıl Türk Edebiyatı

Memduh Güngör, 16 Aralık 1952'de Yozgat ilinin Çayıralan ilçesine bağlı İnönü Köyü'nde doğmuştur. Güngör, ilkokul mezunudur. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra baba mesleği olan çiftçilikle uğraşmıştır. 1970'te Belçika'ya gitmiş, madende çalışmış ve şimdi de Belçika'da bir fabrikada çalışmaktadır. Güngör, Ayşa Hanım'la evlenmiştir. İki oğlu, üç kızı ve on bir torunu vardır. Şu anda Belçika'da ikamet eden Memduh Güngör, zamanını çalışarak ve şiir yazarak geçirmektedir (Özen 2010: 249).

Âşık Memduh, "Bir Gelin Ağlar" adlı ilk şiirini, 1973 yılında askerlik yaparken yazmıştır. Âşık Memduh'un ailesinde âşık yoktur. Çevresinde ise Âşık Selamî Erdemir vardır. Aynı zamanda kendisi gibi Belçika'da yaşayan Âşık Selamî, Âşık Memduh'un ustasıdır (Turan ve Bolçay 2010: 241). Güngör, âşıklık geleneğinde rüyaya ve badeye inanmaktadır. Âşık, şiirle ilgili rüya gördüğünü; fakat rüyada bade içmediğini söylemektedir. Âşık Memduh, çok şiir okuduğunu, araştırdığını, Avrupa'ya gelen âşıkları dinlediğini, onlardan zevk aldığını ve kendisinin yetişmesinde en büyük etkinin Kırşehirli Âşık Selamî'nin rolü olduğunu söylemektedir. Âşık Memduh, âşık makamlarını bilmektedir. Âşık aynı zamanda halk hikâyesi anlatmakta ve çok sayıda halk hikâyesi bilmektedir (Özen 2010: 249).

Âşık Memduh; destan, ağıt, koçaklama, güzelleme, methiye türünde şiirler kaleme alınmıştır (Özen 2010: 249). Daha çok âşık şiirinin 6+5=11'li hece ölçüsünü kullanmaktadır (Turan ve Bolçay 2010: 242). Güngör, irticalen şiir söyleyebilmektedir. Âşık Memduh, şiirlerini yazdıktan sonra tekrar gözden geçirip muhafaza etmektedir. Yazıya geçirdiği şiirleri kayıt dosyasında toplamaktadır. Âşık Memduh, kendisinden önce yaşamış olan âşıklardan Yunus Emre'nin, Karacaoğlu'nın, Âşık Veysel'in, Sümmanî'nin, Reyhanî'nin, Abdurrahim Karakoç'un şiirlerini çok beğenmektedir. Çağdaşlarından çoğu âşığı tanımakta ve hepsini çok sevdiği için hiçbirini diğerinden ayırt etmediğini söylemektedir (Özen 2010: 252-253).

Âşık Memduh'un hafızasında, geçmişten günümüze gelen; Yunus Emre'nin, Karacaoğlu'nın, Âşık Veysel'in, Sümmanî'nin, Reyhanî'nin şiirleri vardır. Âşık Memduh Güngör, âşık fasıl düzenlerini bilmektedir. Yurt dışında âşık atışmaları olmadığı için bu tip etkinliklere katılamamaktadır. Âşık kolları hakkında bilgisi olduğu hâlde hiçbir âşık koluna kayıtlı değildir (Özer 2010: 253).

Âşık Memduh, şiirlerini toplantılarda ve kahvehanelerde icra etmektedir. Şiir kaseti ve CD'si henüz olmasa da, şu anda hazırlık aşamasındadır. Âşık Memduh'un şairliğini etkileyen dönüm noktaları

olmuştur. Bunların başında da gurbet gelmektedir. Âşık Memduh Güngör vatanından, toprağından, ailesinden ayrılıp Belçik'ya çalışmaya gittiği için gurbet, şiirlerini çok etkilemiştir (Özen 2010: 253). Âşığın gençliğinde bir güzele âşık olması da onun şairliğini etkilemiştir (Özen 2010: 255). Âşık Memduh, âşıklık geleneğinin eskisi gibi rağbet görmediğinden, insanların basit sözcüklerle zaman geçirdiğinden, günübürlük müzikler dinleyip boş şeylerle vakit geçirdiklerinden ve yanıldıklarından bahsetmektedir (Özen 2010: 258).

Âşık Memduh Güngör, âşıklık geleneğinin devam etmesi için güzel şiirler yazmamız gerektiğini ve kalıcı, güzel müzikler yapmamız gerektiğini vurgulamaktadır. Âşık Memduh Güngör şu anda hiçbir derneğe üye değildir. Belçika'da kaldığı için etkinliklerden uzak olduğunu; bundan dolayı da ödül, derece bv. şeyler almadığını söylemektedir. Âşık Memduh hakkında hiçbir çalışma yapılmamış, hiçbir tv programına, şenliğe, festivale ve yarışmaya katılmamıştır (Özen 2010: 258).

Âşık Memduh'un Ali Kurt adında bir çırağı bulunmaktadır. Yurt dışında yaşamasının yazdığı şiirlerde olumsuz etkileri olduğunu söylemektedir. Yurt dışında yaşadığı için hiçbir etkinliğe katılamadığını ve âşıklığı destekleyici konulardan mahrum kaldığını dile getirmektedir (Özen 2010: 258-259).

Kaynakça

ÖZEN, İ. (2010). "Memduh Güngör (Âşık Memduh)". *Sazın ve Sözü'n Sultanları Yaşayan Halk Şairleri-III*. Ed. Fatma Ahsen Turan, Başak Uysal, Mehtap Demirel, Seda Acı. Ankara: Gazi Kitabevi. 249-261.

TURAN, F. A. E. B. (2010). "Memduh Güngör". *Sazın ve Sözü'n Sultanları Belçika'da Yaşayan Halk Şairleri*. Ankara: Gazi Kitabevi. 240-252.

* Bu madde, Tuğçe ERDAL, "MEMDUH, Memduh Güngör", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/memduh-memduh-gungor> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.